REPOLA-SEURA R.Y.

Repolainen 72

Jäsentiedote 2/2015

www.repola-seura.net

Repolainen

Repola-seura ry:n jäsenlehti

Numero 72, 2/2015, toukokuu
Numeron 73 aineisto lähetettävä päätoimittajalle 15.8.2015 mennessä

Päätoimittaja
Pertti Rannikko
pertti.rannikko@uef.fi
puh. (013) 717422
Huhtilammentie 945, 82160 Oskola

Toimittajat
Valentina Afanassieva
Ville Pänttönen
Asko Saarelainen

Repola-seura ry

Hallituksen ja toimihenkilöiden yhteystiedot ovat takakannen etusivulla. Seuran nettisivut ovat osoitteessa www.repola-seura.net, josta löytyy myös vanhoja Repolaisen numeroita.

Jäsenhakemukset ja osoitteenmuutokset
Jäsensihteeri Päivi Kiiskinen, Kiehiskuja 3, 80140 Joensuu,
gsm 050 511 6580, paivi.kiiskinen1@gmail.com

Vuosijäsenmaksu 20 €, ainaisjäsenmaksu 200 €, kannatusjäsenmaksu 100 €, perheenjäsenmaksu puolisosta ja alle 15-vuotiaasta lapsesta 0 €.
Seuran pankkitili: Op Polvijärvi FI05 5354 0420 0466 26.

Painopaikka: Kirjapaino PR-Offset, Joensuu

Kansikuva: *Tuula Kilpeläinen ja Martti Nesterinen myymässä Aunuksen Repola -kirjaa ja muita Repola-seuran tuotteita Lieksassa vuonna 2008 (kuva Jorma Huovinen)*

Repola-seuran 30. toimintavuosi

Repola-seuran vuosikokous pidettiin maaliskuun lopussa jo kolmannen kerran peräkkäin Joensuun Ortodoksisessa Kulttuurikeskuksessa. Ennen varsinaista kokousta Lieksan kansalaisopiston rehtori, FL Asko Saarelainen kertoi Lieksan ja Repolan rajakaupan värikkäistä vaiheista. Varsinainen vuosikokous sujui ripeästi Olli Lehtisen puheenjohdolla. Jäsenmaksut päätettiin pitää entisellään, samoin puheenjohtaja ja hallituksen jäsenet (hallituksen kokoonpano ilmenee takakannen etusivulta).

Alkava toimintakausi on 30. Repola-seuran historiassa, sillä seura perustettiin heinäkuussa 1985 Nurmeksessa Bomballa pidetyssä kokouksessa. Juhlavuosi on huomioitu tämän vuoden toimintasuunnitelmassa toteamuksella: ”Toimikauden aikana tulee kuluneeksi 30 vuotta Repola-seuran perustamisesta. Sen innoittamana hallitus on jo alkanut valmistella yleistajuista Repola-aiheista kirjaa. Seuran 30-vuotista taivalta on tarkoitus juhlistaa kirjan julkistamisen yhteydessä vuoden 2016 puolella.”

Varsinaista juhlatapahtumaa ei siis ole tarkoitus ensi kesänä järjestää vaan juhlavampi hetki vietetään vasta kirjan julkistamistilaisuuden yhteydessä. Varsinainen juhlavuosi menee työn merkeissä, sillä hallituksen nimittämä julkaisutoimikunta on aloittanut kirjan vaatiman rahoituksen hakemisen ja sisällön suunnittelun. Tavoitteena on saada Aunuksen Repola -kirjaan verrattuna huomattavasti helpommin luettava kirja, joka saisi lukijoikseen myös nuorempaa väkeä ja näin uudet sukupolvet kiinnostumaan Repolasta. Ihmisläheiselle kirjoittamiselle löytyy aineistoa muun muassa Repolaisessa vuosien varrella julkaistuista sukutarinoista ja haastatteluista.

Juhlavuosi näkyy Repolaisen tässä numerossa entisen puheenjohtajamme Tuula Kilpeläisen sukuaan ja Repola-seuran toimintaa käsittelevässä kirjoituksessa. Julkaisemme mielellämme samanlaisia omakohtaisia muisteluita Repolaisen seuraavissakin numeroissa. Pyydämme siis seuran toimintaan osallistuneita virkistämään muistiaan ja tarjoamaan muisteluksiaan lehteen.

Pertti Rannikko

Kylkimyyryä Repola-seuran kanssa

Repola-seuran puheenjohtajana aiemmin toiminut Tuula Kilpeläinen täytti huhtikuussa 70 vuotta. Koska Repola-seuran perustamisesta tulee ensi kesänä kuluneeksi 30 vuotta, pyysimme syntymäpäivää verukkeena käyttäen häntä kertomaan suvustaan ja samalla muistelemaan seuran vaiheita. Tuula on ollut mukana seuran toiminnassa alusta alkaen ja toiminut sen hallinnossa 20 vuotta, joista kuusi puheenjohtajana. Nykyisin hän toimii seuran taloudenhoitajana.

Repola sata vuotta sitten

Olen Homasia ja Pikarisia Repolan Saarenpään kylästä. Äidin puoleinen sukuni on Repolasta 1920-luvulla Kuhmoon tulleita pakolaisia. Sieltä tuli tuolloin satoja ihmisiä. Suurin osa muutti kauemmas, mikäli heillä oli muualla Suomessa sukulaisia tai muita suhteita.

Sarajevon laukaukset ja ensimmäinen maailmansota vaikuttivat kaukaisiin karjalaiskyliin, myös Aunuksen Repolan elämään. Asekuntoisille miehille järjestettiin tämän tästä arvannostotilaisuuksia, joihin kutsuttujen oli pakko osallistua. Vaihtoehtona oli lähteä laajoihin Karjalan metsiin »biegloiksi" eli piiloon keisarin armeijan pakkoottoja. Omaiset yrittivät auttaa näitä piileksijöitä ja myös piileksijän perhettä. Ukkini Vasili Ontonpoika Homanen oli sotimassa Jugoslaviassa keisarin armeijassa. Haavoituttuaan melko vaikeasti hän pääsi kuitenkin Repolan Saarenpäähän, josta käsin ajoi hevosella rahtia Muurmanniin.

Olot pahenivat kylissä varsinkin Venäjän vallankumouksen jälkeen. Pelko ja nälkä olivat jokapäiväisiä vieraita. Bolsevikit, urkkijat ja 'biegloit" tulivat ja menivät sekä pakko-ottivat kylän taloista omankädenoikeudella päivittäiset ruoka- ja muut tarpeensa. Rohkeimpia nuoria aikuisia siirtyi vähin äänin Suomeen, mikäli heillä oli tiedossa paikkaa, minne mennä. Naisväki lapsineen ja karjoineen pysyi toistaiseksi kotosalla ja piti yllä arkielämää taloissa.

Pakomatka Suomeen

Homaset ja muitakin perhekuntia pakeni Suomen Kuhmoon pakkasyönä tammikuussa 1922. Lieksan ja Repolan kirkonkylän välille oli rakennettu puhelinyhteys vuosikymmenen vaihteessa. Pekka On-

tonpoika Homanen Saarenpäästä oli siirtynyt jo aiemmin Lieksaan kauppa-apulaiseksi. Hän soitti Repolan pogostalle ja käski viedä kiireesti sanaa, että oli lähdettävä joutuisasti Suomeen. Syy oli selvä: osa veljeksistä oli osallistunut ”kapinaretkille” vuosina1918–1921. Sanaa tuotiin 40 kilometrin päässä sijaitsevan Saarenpään kylän joka taloon. Ihmisiä oli alettu vangita Repolan kirkonkylällä.

Valmistauduttiin nopeasti lähtöön: mukaan vaatetta ja vähän syötävää. Parempia vaatteita piilotettiin läheiseen saareen. Sanottiin, että palataan kahden viikon kuluttua takaisin, mutta Homasten veljesten talon hieno salin kattokruunu särjettiin, koska veljekset tiesivät, että paluuta ei ole. Eläimet jäivät paikoilleen navettoihin ja kissa jäi pankolle katsomaan, kun lähdettiin.

Vasili-vaarillani oli tuolloin vaimo Irina (os. Pikarinen Repolan pogostan Pikarinniemeltä) ja viisi lasta. Rekeen laitettiin Irina ja pienimmät lapset Veera ja Taina. Vanhimmat lapset Jelena (Kalliola), Heikki ja Ville saivat kulkea hiihtäen osan matkaa. Kymmenien hevosrekien muodostama raito oijustautui tietenkin tutulle kauppatielle Kuhmoniemen suuntaan.

Nuoria poikia ja tyttöjä hiihti hevosten vanavedessä, koska reessä oli paikkoja rajoitetusti kaikkein pienimmille lapsille ja äideille, joilla oli sylilapsia. Ensimmäiset kolmekymmentä kilometriä tultiin melkein paniikissa mahdollisimman joutuisasti. Tehtiin suuret tulet heti kun oli ylitetty rajalinja, koska oli hyvin kylmää. Yksi vauva oli menehtynyt siihen mennessä. Lämmiteltiin ja jatkettiin matkaa silloiseen Kuhmoniemen kirkonkylään päin.

Muutama hevoskunta, mm. Ho-

Tuulan ukki Vasili Homanen Veera tyttärensä kanssa kotonaan Kuhmossa; Tuula asuu nyt samassa talossa

maset, pääsi majoittumaan Hukkajärven itäpäässä sijaitsevaan Vehkalahden taloon. Kaikki vaan lattialle lautturiin nukkumaan. Lähtökylästä Saarenpäästä oli taitettu matkaa noin 40 km. Seuraavana päivänä jatkettiin matkaa Hukkajärveltä aina Kähkölän taloon saakka, jossa sitten sai olla useamman yön ja samalla miettiä, minne perheelliset pääsevät ainakin seuraavaan kesään saakka. Ukkini Vasili vei lapsensa Leenan (Jelena), Heikin, Villen, Tainan (Tatjana) ja Veeran sekä vaimonsa Idan (Irina) Pulkkila nimiseen taloon, joka sijaitsi noin 20 km Kuhmoniemeltä suuren Lammasjärven rannalla. Seuraavana kesänä saatiin hankittua jo oma lehmäkin, joka voitiin sijoittaa talon navettaan. Eivät olleet suurtilallisia nämäkään majoitustalot, mutta koettivat auttaa ihmisiä heidän ahdingossaan – siitä heille suurkiitos.

Irina-mummo

Elämä jatkuu

Saarenpään taloista lähtivät (eivätkä palanneet amnestian aikana 1923–1926 takaisin) tätini Jelena Kalliolan muistaman mukaan: Vaskon Savina, Huotarista Aleksei ja Simo, Lukkasesta Olga, Anni ja Katri, Romanaisesta Reino Davidan poika, Triipposesta (ei Mikan talo) Katri ja Ville ja Mokurista Hilippä ja Aleksei. Homasen veljekset hakivat nuottansa repuissaan Saarenpäästä seuraavana kesänä. Nuotta palasiksi, samoin katkottiin irti tuohiset painot. Kuusi veljestä jakoi nuotan reppuihinsa ja yksi reppu painoi 50–60 kg. Olivat punninneet reput Suomeen päästyä, kun tuli veljeksille kiistaa siitä, kenellä oli painavin reppu. Kalastettiin ja miehet alkoivat kulkea savotoissakin. Osa pakoväestä lähti eteenpäin, jos oli sukulaisia, jotka

ottivat vastaan. Hukkajärventien varrelle jäivät pysyvästi Homaset, Kiirikit, Jehimoffit. Kirjoittaja asuu edelleen samassa paikassa, jonka isovanhemmat hankkivat 1930 -luvulla elinpaikakseen.

Karjalaisessa kodissa

Jo muutaman vuoden ikäisenä tiedostin eläväni karjalaisessa kodissa. Kansakoulussa varsinkin huomasi heti, ettei kuulunut valtaväestöön. Siinähän se meni ihmetellessä pienehkössä kylässä, että mitenkähän siinä noin oli päässyt käymään. Nuoruus ja aikuistuminen toivat omat kiireensä, ja veivät mm. opiskelemaan aivan muualle päin Suomea. Valmistumisen jälkeen veri veti Kuhmoon ja aviokumppaniksikin löytyi kainuulainen mies. Kiinnostus repolalaisiin sukujuuriin heräsi jo teini-iässä: koin itseni jotenkin erityiseksi ja minun kannatti pitää kiinni karjalaisesta perinnöstäni. Olin ylpeä isosetieni osallistumisesta sissitoimintaan, vaikka se sitten aiheuttikin pakolaiseksi lähtemisen.

1950-luvulla elämä pikkukylässä ei ollut herkkua sotien jälkeisestä aineellisesta puutteesta johtuen. Toisaalta puntit olivat tasan kaikkien kyläläisten kesken.

Setäni olivat osallistuneet sotaan samalla tavalla kuin muutkin Suomen asevelvolliset. Se antoi tasavertaisuuden tunnetta kantaväestöön. Enoni Heikki Homanen kaatui Rukajärvellä 1941.

Viime vuosisadan puolella syntyneet isovanhempani saivat kansallisuuden vasta 1940-luvun lopulla ja kehitysvammainen tätini Veera oleskeli muukalaispassilla vuoteen 1983 saakka.

Suomen valtio tarjosi pakolaislapsille koulutusta ja tien ammattiin. Nuoret solmivat avioliittoja kantaväestön kesken ja samalla muuttivat uskonsakin. Se peitti sopivasti pakolaisuuden jäljet ja haavat. Ortodoksisen seurakunnan palvelut olivat siihen aikaan vaatimatonta luokkaa, seurakuntaelämää ei juuri päässyt syntymään jo pitkien etäisyyksienkin vuoksi. Olin sattumalta tullut kastetuksi ortodoksiseen uskoon äitini Tatjanan mukaan. Minulla on 22 serkkua, joista vain kaksi on kastettu ortodokseiksi.

Tuula 5-vuotiaana

Repolaan takaisin

Äiti Tatjana Vasilin tytär Homanen oli syntynyt Repolassa vuonna 1917 ja tullut perheensä mukana Kuhmoon

Puheenjohtaja Kilpeläinen esittelemässä Repola-seuran toimintaa Karjalan Sivistysseuran tilaisuudessa Tampereella vuonna 2006

1921. Hän usein tuumaili, että miten voisi päästä katsomaan syntymäkyläänsä Saarenpäätä. Kerran 1970-luvun alussa hän kirjoitti Kekkosellekin pyynnön päästä käymään Repolan synnyinkyläsään. Vastausta ei kuulunut ja äitinikin poistui tuonilmaisiin 1975.

Tätini Jelena Vasilin tytär Kalliola (s. 1909) pääsi pienen ryhmän kanssa käymään Repolassa ja syntymäkylässään Saarenpäässä. Kylä oli huonon tieyhteyden päässä noin 40 km Repolan pogostalta pohjoiseen suuren Roukkulanjärven pohjoispäässä. Reissun seurauksena saimme yhteyksiä Repolassa vielä eläviin sukulaisiimme ja tietenkin kuvia, videoita ja suusanallista tietoa. Jelena täti teki vielä toisenkin matkan seuraavana vuonna, mutta sitten korkea ikä asetti matkailulle omat rajansa. Olin jo aiemmin käynyt projektihommissa Kostamuksessa ja nyt tuntui siltä, että on aika lähteä katsomaan paikkaa, jota tätini aikoinaan kaipasi ja josta lapsuuskodissa oli saanut kuulla paljon puhetta. Niin vähitellen yhä useampi repolalaisten sukujen jäsen pääsi tutustumaan Repola-seuran järjestämillä ryhmämatkoilla Repolaan ja sen kyliin. Näistä kylistä ja niiden asujista voi nykyään saada tietoa netistä repola-seura.net kotisivujen lisäksi esimerkiksi googlaamalla kylän nimellä.

Repola-seura 30 vuotta

Repola-seura perustettiin vuonna 1985 asiasta kiinnostuneiden kerhoksi. Ensimmäisten kymmenen vuoden aikana osallistuttiin kokouksiin ja rakennettiin sukupohjaa seuralle. Olihan ajatuksena, että seura toimisi repolalaisperäisten sukujen foorumina ja yhteyslinkkinä sukujen välillä. Nykyisten sääntöjemme mukaan seuran jäseneksi voi liittyä kuka tahansa kiinnostunut. Kymmenen vuotta myöhemmin seura rekisteröitiin jo siitäkin syystä, että oli päätetty julkaista Aunuksen Repola -kirja. Sitä varten tarvittiin varoja ja rahankeräys onnistui vain rekisteröidyltä yhteisöltä. Kirja julkaistiin sitten lopulta syyskuussa 2001. Teosta on vielä

jonkin verran saatavana.

Seuran järjestämillä matkoilla kesäaikaan saimme yhteyksiä sukulaisiimme ja mahdollisesti vielä Repolassa eläviin sukulaisiimme. Samalla liittyi uusia jäseniä seuraan. Oli erilaisia matkateemoja: praasniekkamatka, sukulaismatka, jäsenmatka jne. Vuonna 1997 Repolassa vieraili täysi bussilastillinen matkalaisia ja vielä useita henkilöautoja vanavedessä. Suoritettiin vanhan praasniekkatavan mukainen Lieksajärven veden pyhitys ja liturgia entisen kirkon paikalla, jonne oli pystytetty matkamiehen risti. Veteraanikuoro Ilomatsista avusti palveluksessa Leo Homasen johdolla. Myöhemmillä matkoilla ehkä kolmena kesänä pastori Stefan Holm opetti ja kastoi repolalaisia nuoria ortodoksiseen uskoon.

Nyttemmin Repolan pogostalle on saatu uusi ortodoksinen kirkko, johon Repolan matkalaisetkin ovat saaneet tutustua. Huonoista teistä ja Repolan majoituspaikkojen alkeellisista oloista huolimatta kiinnostuneita lähtijöitä on riittänyt näille yhteismatkoille joka vuosi. Kun on

Repolassa vuonna 1998 Jorma Huovinen, Andrei Verikoff ja Tuula Kilpeläinen

saanut tiedon seuran järjestämistä matkoista, on helppoa lähteä ensi kertaa vanhempien Repolan kävijöiden opastamana tutustumaan kylään ja sen asukkaisiin.

Jäsenlehti Repolainen alkoi ilmestyä 1996 ja se on jatkanut jo 72 numeron verran. Neljä kertaa vuodessa toimitettuna se on tärkeä yhdysside ja viestintäväline jäsenistölle. Seuran sivuilla repola-seura.net voi löytää lehden sisällöt alusta alkaen. Viimeiset 36 numeroa ovat näköislehtinä. Sieltä löytyy kaikenlaista tietoa suvuista ja niiden vaiheista, Repolan kuulumiset ja tietoa hallinnosta.

Sukuselvitykset

Seura ei varsinaisesti ole julkaissut sukuselvityksiä, vaikka sukutietoja yritettiin kerätä jäseniltä 1990-luvulla. Asia on hankala, sillä 1920-luvulla Repolasta tulleet ihmiset olivat usein kirjautuneet Suomessa kreikkalaiskatolisiin seurakuntiin. Isovanhempani olivat ”ylöskirjoitetut” Vaasan seurakuntaan, mutta Venäjän kirkolliset arkistot ovat tuhoutuneet ja valtiolliset arkistot ovat hyvin rajoitetusti käytettävissämme. Tietenkin neuvostoaikainen tieto on venäjäksi. Arkistoihin on vaikea päästä tutkimaan, vaikka olisi venäjän kielen taitoinen. Suvut ovat Suomessa koonneet sukutietojaan, mutta aukkoja on, koska rajantakaisista sukulaisista on täällä vain hataraa muistitietoa, jos sitäkään. Todettava on, että repolalaiset suvut ovat kaikki keskenään sukulaisia kuin ”hierimellä hämmennettyjä”. Olin varustautunut 1990-luvun Repolan matkalle muistiinpanovälinein ja tein ylöskirjoituksia, minkä ehdin. Jälkeenpäin totesin tuon yllämainitun paikkansa pitävyyden. Parasta olisi varustautua äänittämään rajantakaisten sukulaisten puheet.

Tuulan mies Jorma lähdössä Viktorin moottoripyörän kyytiin Repolassa 1990-luvun lopulla (kuva Tuula Kilpeläinen)

Tärkeänä pidän sitä, että vanhemmat sukulaiset siirtäisivät karjalaista perinne- ja kulttuuritietoa nuoremmille sukupolville vaikkapa tämän Repola-seuran avulla ja matkailemalla Repolassa opastettavien kanssa.

Tuula Kilpeläinen

”Matkaamme mielellämme Repolaan”

- Kävimme ensimmäisen kerran Repolassa kesällä 1992 ja sen jälkeen olemme ylittäneet rajan lukuisia kertoja ilman ongelmia, kertovat aktiiviset Repolan matkaajat Kirsti ja Terho Musikka. Tykkäämme käydä siellä tapaamassa sukulaisia ja vuosien varrella kasvanutta ystäväjoukkoa.

Juuret Repolaan on Kirstillä, jonka isoisän Pussisen perhe asui Roukkulassa. Isoisän isä oli aikanaan laukkukauppias, joka kierteli myös Suomen puolella. Täällä hän oli silloinkin, kun raja sulkeutui 1920-luvun alussa. Myös Kirstin isä Teodor oli heidän luonaan Suomessa. Isoisä tuli tapaamaan poikaansa ja isäänsä hiihtäen ja jäi kiinni paluumatkalla.

Yhteydenpito katkesi vuosikymmeniksi kunnes Teodor sai vuonna 1963 kirjeen rajan toiselta puolelta äidiltänsä, joka kertoi muista perheenjäsenistä. Kirjeenvaihto Venäjän puolelle jatkui ainakin Teodorin siskojen Tarjan ja Annin kanssa. Kirsti Musikan isä Teodor Pussinen tapasi veljensä Juho Pussisen Leningradissa vuonna 1964 ja silloin alkoi tiiviimpi yhteydenpito.

- Ensimmäinen matka Repolan kylille tapahtui vuonna 1992, jolloin Muujärveltä käsin kävimme Saarenpäässä. Roukkulaan kotitanhuville emme silloin vielä päässeet, myöhemmin kyllä. Saarenpäässä asui silloin kesäisin Soldatkinin Anni ja Heikki. Anni oli minun isäni serkku, molemmat puhuivat hyvää suomenkieltä, muistelee Kirsti Musikka.

Kirstin isän nuorin veli Mikko Pussinen oli lähtenyt kotikylästään Roukkulasta vuonna 1955, jolloin kylä tyhjeni täysin. Järven toisella rannalla Saarenpäässä sen sijaan asutus jatkui vielä vuosia, nyt sekin

Kirsti Musikka ensimmäisellä Repolan matkallaan vuonna 1992 isänsä serkun Anni Soldatkinin luona Saarenpäässä (kuva Terho Musikka)

Kirsti serkkujensa Siinan, Mikon ja Svetan kanssa Roukkulassa. Järven takana näkyvät Pussisten kotipaikan pellot (kuva Terho Musikka)

kylä on autioitunut. Sukulaisia asuu nyt Omeliessa. Kirstin serkku Siina Legatsine on ollut muutamana talvena ainoa ympärivuotinen asukas Omeliessa. Hänen sisarensa Sveta Tretjakova on Omelien kesäasukas. Heidän äitinsä Anni Petrovetsi (os. Pussinen) oli tätini, jonka äiti oli Matjorna Pussinen (os. Timokkainen). Tämän suvun muutamia perheitä Musikat ovat tavanneet Repolassa.

Omeliessa kesävieraana

Kirsti ja Terho Musikka ovat monena kesänä matkanneet Repolaan omalla autolla. Vaikka teiden kunto onkin vaihdellut, ovat matkat pääasiassa sujuneet ongelmitta. Ainoan kerran, kun auto tarvitsi korjaamoapua, järjestyi apu helposti ja seuraavana aamuna matka jo jatkui. Hyvät tuttavat ja ystävät, joita on vuosien varrella tullut runsaasti, ovat verkostoitumisellaan auttaneet. Vastavuoroisesti Terho on auttanut käsistään kätevänä rakennusten pikkukorjauksissa ja vähän suuremmissakin.

- Mielellään tätä tekee, kun tietää miten suuri apu vähäisestäkin ammattitaidosta on, naurahtaa Terho Musikka. Kirjoittaja tapasi Terhon Omeliessa muutama vuosi sitten korjaamassa sinne aikanaan pystytettyä ja juurestaan lahonnutta matkamiehen ristiä. Ainakin silloin otteet olivat sellaisia, että työ vaikutti ammattimiehen tekemiseltä.

Musikat ovat kesäisin vierailleet lähinnä Omeliessa mutta muukin rajantakainen Karjala on tullut laajalti tutuksi avustustyön kohteiden kautta. Muutos vuosien aikana on selvästi havaittavissa, ja sitä on tapahtunut sekä parempaan että huonompaan suuntaan. Kylissä asuva väestö ikääntyy, mutta haluaa pysyä kotiseudullaan mahdollisimman pitkään. Palvelut Karjalassakin siirtyvät kauempana oleviin taajamiin, Mujejärvelle ja Kostamukseen. Metsätöiden muuttuminen koneelliseksi on vienyt työt paikallisilta asukkailta, koneiden käyttäjät tulevat hyvinkin kaukaa. Hyvän suuntaisia muutoksia ovat puun kuljetusten lisääntymisestä johtuvat teiden ja siltojen korjaukset. Suurempi ja tehokkaampi kuljetuskalusta vaatii tiestöltä enemmän kantavuutta ja lähes ympärivuotista ajettavuutta.

Kysyessäni tulevista matkoista Musikat sanovat, että niitä varmasti tehdään mutta voimien mukaan. Matka Kostamuksen kautta Keski-Suomesta on pitkä ja raskas, mutta muutama päivä perillä mukavien sukulaisten ja ystävien kanssa palkitsee ja antaa voimia suunnitella seuraavaa matkaa.

Ville Pänttönen

Sisarukset Siina Legatsine ja Sveta Tretjakova ovat saaneet vieraakseen Terho ja Kirsti Musikan

Lieksan yrittäjät neuvottelussa Mujejärvellä

Lieksan yrittäjien ja kaupungin edustajat vierailivat helmikuun lopussa neuvottelumatkalla Lentierassa ja Mujejärvellä. Matka liittyi joulukuussa 2013 solmittuun Lieksan kaupungin ja Mujejärven piirin yhteistyösopimukseen. Inarista Lentieraan ja sieltä edelleen Mujejärvelle suuntautuneen matkan aikana ideoitiin yhteisiä bisneksiä ja koulujen oppilasvaihtoa. Mukana ollut Lieksan Lehden päätoimittaja Marja Mölsä kertoi matkan kuulumisista Lieksan Lehden artikkelissa, johon tämä kirjoitus pääosin perustuu.

Muotinäytös Mujejärvelle

Uutena yhteistyön muotona nähtäneen jo kesäkuussa lieksalaisyrittäjien muotinäytös Mujejärven Pitojen pidot -juhlassa. − Näytöksessä on tarkoitus tuoda esille lieksalaisten kauppaliikkeiden valikoimia Mujejärvellä, kertoo Lieksan Naisyrittäjien puheenjohtaja Taina

Mujejärven piirihallinnon johtajan Tamara Putrolaisen seurassa kaupunginvaltuutettu Taisto Lehikoinen, vararehtori Arto Turpeinen ja Lieksan Yrittäjien puheenjohtaja Mauri Pesonen (kuva Marja Mölsä/Lieksan Lehti)

Lieksalaisvieraat seuraamassa Lentieran koulun oppituntia (kuva Marja Mölsä/Lieksan Lehti)

Kiiskinen.

Mujejärven piirihallinnon johtaja Tamara Putrolainen innostui muotinäytösideasta. Hän ja Mujejärven kaupunginjohtaja Ludmila Varankova lupautuivat jo malleiksikin. − Näytökseen osallistuisi pääasiassa paikallisia malleja Mujejärveltä, Lieksasta mukaan tulisi mukaan vain muutama avainhenkilö, suunnittelee Taina Kiiskinen.

Myös muut pukeutumiseen liittyvät asiat nousivat keskusteluissa esille. Lieksassa ei ole tällä hetkellä yhtään pukuompelijaa, mutta Mujejärveltä heitä löytyisi yllin kyllin. Matkan seurauksena selvitetään yhteistyömahdollisuuksia tässä asiassa.

Marjojen tuontia ja jäteosaamista

Lieksalainen kaupunginvaltuutettu Taisto Lehikoinen esitti, että Lieksasta löytyisi osaamista Mujejärven alueen jätehuollon kehittämiseen. − Meiltä liikenisi vaikka paikallinen yrittäjä koordinoimaan alueen jätehuollon tilannetta, hän sanoi.

Lisäksi esille tuli lieksalaisen teollisuuden ja kaupan mahdollisuus hyödyntää rajantakaisia marja-apajia. Tavoitteena olisi marjojen tuonti Venäjältä Suomeen. Lieksassa olisi kysyntää metsämarjoille, koska nykyisin niitä tulee paikallisen teollisuuden raaka-aineeksi mm. Ruotsista.

Hyvää molemmille puolille rajaa

Mujejärven piirihallinnon johtajan sijainen Aleksandr Pashuk toivoi bisnesideoiden toteutumista. − Niitä kannattaa ehdottomasti kehitellä eteenpäin. Niistä olisi hyötyä meille molemmille, hän totesi. Pashuk lupasi, että jatkossa ystävyysvierailuihin pyritään saamaan mukaan paljon paikallisia ihmisiä. Vierailuja kannattaisi toteuttaa esimerkiksi massatilaisuuksina, joissa eri toimijat pääsisivät tutustumaan toisiinsa.

Myös Lieksan vs. kaupunginjohtaja Matti Taponen toivoo yhteistyön lisääntymistä ja syvenemistä. − Se toisi hyvää molemmille puolille rajaa, Taponen tiivistää.

Matkan aikana lieksalaiset pääsivät seuraamaan Lentieran koulun kuudesluokkalaisten erähenkistä oppituntia, vierailivat yksinäisten hoivaa ja huolenpitoa tarvitsevien osastolla ja Andrei Mäki -nimisellä rakenteilla olevalla erämajalla sekä Ontajärven kylätalolla. Matkalla keskusteltiin myös opettaja- ja oppilasvaihdosta, mistä kerrottiin Repolaisen numeroissa 67 ja 70.

Keskustelua Inarista

Matkan aikana Mujejärven piirihallinnon johtaja Tamara Putrolainen nosti lieksalaisten yllätykseksi esiin Inarin tilapäisen rajanylityspaikan toiminnan jatkumisen. Putrolainen kertoi vierailijoille, että neuvottelut Inarin sulkemisesta olisivat olleet menossa ja päätös asiasta olisi tehty maaliskuun aikana. Myöhemmin Putrolainen kiisti sanoneensa, että Venäjä voi sulkea Inarin rajanylityspaikan vastatoimena EU:n Venäjään kohdistamiin pakotteisiin. Asiasta uutisoi Lieksan Lehden lisäksi sanomalehti Karjalainen.

Inarin rajanylityspaikan toiminta on jatkunut kevään aikana normaalisti eikä nykyisten tietojen perusteella ole tiedossa muutoksia toimintaan, vahvistaa Lieksan rajavartioaseman päällikkö, kapteeni Markku Hassinen. Puun tuonti Inarin kautta on jatkunut totuttuun tapaan helmi–huhtikuussa ja tuontimäärä on jopa kasvanut jonkin verran viime vuoden vastaavaan aikaan verrattuna, Hassinen kertoo Inarin kevään tilanteesta.

Asko Saarelainen

Lähteenä Marja Mölsän artikkelit Lieksan Lehdessä 5.3.2015, Karjalaisen artikkeli Inarista 7.3.2015 sekä Lieksan rajavartioaseman päällikön Markku Hassisen haastattelu 27.4.2015

Hiihtäen Pieningällä

Repolan kunnan alueella sijainnut Pieningän erämaa tunnettiin ennen sotia Euroopan suurimpana tiettömänä salona, oikeana erämiesten paratiisina. Lieksassa rajamiehenä toiminut Ari Komulainen innostui Pieningästä 1980-luvulla, kun hän luki Jorma Ollikaisen kirjoittamia erätarinoita. Ollikainen toimi jatkosodan vuosina sotilashallinnon palkkaamana ammattimetsästäjänä ja -kalastajana.

Tämän vuoden maaliskuussa Komulainen lähti lieksalaisten Risto Kiiskisen ja Isto Turpeisen sekä joensuulaisen Eero Ouran kanssa hiihtäen katsomaan, miltä tarunhohtoisilla salomailla tänä päivänä näyttää. Kokemuksistaan hän on kirjoittanut Rukajärvi-keskuksen nettisivuille mukaansa tempaavan tarinan, jota on höystetty hänen ottamillaan valokuvilla.

Viikon kestäneen hiihtomatkan kuvauksessa kerrotaan yllättävistä sattumuksista, kuten ahkiosta huomaamatta pudonneen lumilapion ja makuupussin hakemisesta. Komulainen tekee havaintoja eläinten jäljistä ja muista luonnon tapahtumista, autioituneista kylistä sekä nykyelinkeinojen jättämistä jäljistä. Hiihtoretken kuvaus ”Pieninkä kutsuu – erämiehen paratiisi” löytyy osoitteesta http://www.rukajarvensuunnanhistoriayhdistys.fi/rukajarvikeskus.

Hiihtäjät etenemässä kohti vanhaa Pieningän kylää (kuva Ari Komulainen)

Kipu, johon ei löytynyt lääkettä

Arvi Perttu (s. 1961) on Petroskoissa kirjailijaperheeseen syntynyt kirjailija ja kääntäjä, joka on asunut Suomessa vuodesta 2001. Pertun vanhemmat ovat vienankarjalainen kirjailija Pekka Perttu ja inkerinsuomalainen kansanrunouden tutkija Unelma Konkka.

Nykyisin Lieksassa asuvan kirjailijan uusin kirja, romaani Kipu sijoittuu Itä-Karjalan heimosotien vuosiin 1918–22. Sotaa käydään Karjalassa ja Suomessa. Viena haluaa itsenäistyä ja Aunus liittyä Suomeen. Raja Suomen ja Venäjän välillä on määrittämätön. Olot ovat hyvin sekavat ja kylien miehet liittyvät kuka mihinkin ryhmään.

Vaikka romaani on historiallista fiktiota, on sillä vankka todellinen tausta: Perttu kertoi Lieksan kirjaston kirjailijatapaamisessa, että hänellä oli käytettävissään setänsä muistiinpanot. Kirjasta löytynee useita tunnistettavia henkilöitä. Toivo Antikaisen hiihtoretken tapahtumat ovat mukana kirjassa – mutta tietenkin luovan kirjailijan kertomana. Repolassa käydään ja Lieksakin vilahtaa tapahtumissa.

Kirja on myös suomalaisen Fredrikan ja karjalaisen Santerin voimakas, tuhoon tuomittu rakkaustarina. Inhimillistä tuskaa ja rakkauden mahdottomuutta sotaoloissa kuvataan koskettavasti. Erotiikka on maanläheistä ja julmaa, kaunista ja myyttistä.

Kirjassa puhutaan välillä vienankarjalaa, mukavankuuloisesti ja luontevasti.

Arvi Pertun väkevä teos Kipu valittiin Pohjois-Karjalan kulttuurivuosi 2014 -listalle.

”Karjalan historia ja tämä päivä tarjoavat huikean pelikentän ajassa liikkumaan kykenevälle kirjailijalle.” (Karjalainen 29.12.2014).

Arvi Pertulta on aiemmin julkaistu romaanit Skumbria (2011), Papaninin retkikunta (2006) ja Petroskoin symposiumi (2001) sekä novellikokoelma Kertomuksia Lesosen elämästä ja kuolemasta (2008) ja kertomuskokoelma Hirvenkivellä (Petroskoi, 1989). Perttu on myös venäläisen kirjallisuuden suomentaja. Lisätietoa kirjailijasta löytyy internetistä pohjoiskarjalaisten nykykirjailijoiden matrikkelista – Latvavesiltä -tietokannasta: http://pkkirjailijat.jns.fi/show.cgi?id=354

Lea Tserni-Puittinen
Kirjastotoimenjohtaja, Lieksa

REPOLA-SEURA R.Y.

Hallitus 1.3.2015 – 28.2.2016

Pertti Rannikko, *puheenjohtaja*, p. (013) 717422
Huhtilammentie 945, 82160 OSKOLA
pertti.rannikko@uef.fi

Ville Pänttönen, *varapuheenjohtaja*, gsm 040 5111 560
Kauppakatu 10a A 1, 80100 JOENSUU
ville.panttonen@gmail.com

Lea Tserni-Puittinen, *sihteeri*, gsm 050 520 4121
Kylänlahdentie 24, 81810 JAMALI
lea.tsernipuittinen@lieksa.fi

Tuula Kilpeläinen, *taloudenhoitaja*, gsm 044 330 5529
Niemiskyläntie 51, 88900 KUHMO
tuula.kilpelainen@iki.fi

Päivi Kiiskinen, *jäsensihteeri*, gsm 050 511 6580
Kiehiskuja 3, 80140 JOENSUU
paivi.kiiskinen1@gmail.com

Valentina Afanassieva, gsm 040 716 5151
Torikatu 3 D 25, 80110 JOENSUU
valafa@saunalahti.fi

Asko Saarelainen, gsm 040 104 4111
Korholantie 1, 81720 LIEKSA
asko.saarelainen@lieksa.fi

Vuoden 2015 jäsenmaksu

Repola-seuran vuosijäseniä pyydetään maksamaan 20 euron jäsenmaksu kesäkuun 15. päivään mennessä. Muistakaa merkitä viitenumeroksi yllä olevassa osoitetarrassa oleva numero. Repola-seuran pankkitili on IBAN-muodossa FI05 5354 0420 0466 26.

Repolan matka 10.–13.7.2015

Repolan matkalle lähtijöiden on ilmoittauduttava 5.6. mennessä puheenjohtaja Pertti Rannikolle (yhteystiedot löytyvät edelliseltä sivulta). Matkalle lähtijöiden on syytä jo hyvissä ajoin ennen juhannusta ryhtyä omatoimiseen viisumin hankintaan. Viisumin voi hankkia useimpien matkatoimistojen kautta. Viisumia haettaessa mukana on oltava yksi passivalokuva ja todistus matkavakuutuksesta sekä passi. Kertaviisumin hinta on matkatoimistosta riippuen suunnilleen 75–80 euroa ja sitä on haettava viimeistään 2-3 viikkoa ennen matkaa.

Matkareitti on perinteinen Joensuu-Lieksa-Kuhmo-Repola, jonka varrelta voi tulla kyytiin. Kuljetuksen hinta on kokoluokkaa 150 euroa (tarkka hinta riippuu lähtijöiden määrästä) ja perhemajoitus täysihoidolla 30 euroa/vrk. Alustavan kiinnostuksensa ennakkoon ilmoittaneiden on myös vahvistettava matkalle lähtönsä 5.6. mennessä.